

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

1. srpna 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Přistěhovalecká politika – Právo na sloučení rodiny – Směrnice 2003/86/ES – Článek 10 odst. 3 písm. a) – Článek 16 odst. 1 písm. b) – Pojem ‚nezletilé dítě‘ – Pojem ‚skutečný rodinný vztah‘ – Zletilá osoba žádající o sloučení rodiny s nezletilou osobou, které bylo přiznáno právní postavení uprchlíka – Datum rozhodné pro posouzení nezletilosti“

Ve spojených věcech C-273/20 a C-355/20,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo), ze dne 23. dubna 2020, došlými Soudnímu dvoru dne 22. června 2020 a dne 30. července 2020, v řízeních

Bundesrepublik Deutschland

proti

SW (C-273/20),

BL,

BC (C-355/20),

za přítomnosti:

Stadt Darmstadt (C-273/20),

Stadt Chemnitz (C-355/20),

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně druhého senátu vykonávající funkci předsedy třetího senátu, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (zpravodajka) a N. Wahl, soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

* Jednací jazyk: němčina.

ohledem na vyjádření předložená:

- za SW H. Mohrmannem, Rechtsanwalt,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman, A. Hanje a M. J. Langer, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi C. Cattabriga a D. Schaffrin, jako zmocněnkyněmi,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 2 písm. f), čl. 10 odst. 3 písm. a) a čl. 16 odst. 1 písm. a) a b) směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. 2003, L 251, s. 12; Zvl. vyd. 19/06, s. 224).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů mezi Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Německo) na straně jedné a SW, respektive BL a BC, syrskými státními příslušníky, na straně druhé, ve věci žádostí těchto syrských státních příslušníků o udělení vnitrostátního víza za účelem sloučení rodiny s jejich syny, kterým bylo v Německu přiznáno právní postavení uprchlíka.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 2, 4, 6, 8 a 9 odůvodnění směrnice 2003/86 uvádějí:

„(2) Opatření týkající se sloučení rodiny by měla být přijata ve shodě se závazkem chránit rodinu a respektovat rodinný život obsaženým v mnoha nástrojích mezinárodního práva. Tato směrnice ctí základní práva a řídí se zásadami uznanými zejména v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod [podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950] a v Listině základních práv Evropské unie.

[...]

(4) Sloučení rodiny je nezbytné k umožnění rodinného života. Napomáhá k vytvoření sociálně kulturní stability usnadňující integraci státních příslušníků třetích zemí v členských státech, což současně podporuje hospodářskou a sociální soudržnost, základní cíl Společenství stanovený Smlouvou.

[...]

(6) Za účelem ochrany rodiny a založení nebo zachování rodinného života je třeba určit na základě společných kritérií hmotné podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny.

[...]

- (8) Zvláštní pozornost je třeba věnovat situaci uprchlíků, které různé důvody přinutily uprchnout z jejich země a které jim brání vést v jejich zemi normální rodinný život. Proto je třeba jim stanovit příznivější podmínky pro uplatňování jejich práva na sloučení rodiny.
- (9) Sloučení rodiny by se mělo v každém případě vztahovat na jádro rodiny, to znamená na manžele a nezletilé děti.“

4 Článek 1 směrnice 2003/86 zní takto:

„Cílem této směrnice je stanovit podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států.“

5 Článek 2 písm. f) této směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

f) „nezletilými osobami bez doprovodu“ státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti mladší 18 let, jež vstupují na území členských států bez doprovodu dospělé osoby, která za ně podle práva nebo zvyklostí odpovídá, a to po dobu, po kterou se skutečně nenacházejí v péči takové osoby; tato definice zahrnuje i nezletilé osoby, jež jsou ponechány bez doprovodu po vstupu na území členských států.“

6 Článek 4 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy povolí vstup a pobyt níže uvedených rodinných příslušníků podle této směrnice a s výhradou dodržení podmínek uvedených v kapitole IV, jakož i v článku 16:

[...]

b) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny a jejího manžela nebo jeho manželky, včetně dětí osvojených, v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu v dotyčném členském státě nebo rozhodnutím, které je bez dalšího vykonatelné na základě mezinárodních závazků dotyčného členského státu, nebo které musí být uznáno v souladu s mezinárodními závazky;

[...]

Nezletilé děti uvedené v tomto článku musí být pod věkovou hranicí zletilosti stanovenou právem dotyčného členského státu a musí být svobodné.

[...]

2. S výhradou dodržení podmínek stanovených v kapitole IV mohou členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech povolit vstup a pobyt podle této směrnice těmto rodinným příslušníkům:

a) nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela, pokud jsou na ní závislí a nepožívají nezbytnou podporu rodiny v zemi původu;

[...]“

7 Článek 5 téže směrnice stanoví:

„1. Členské státy určí, zda žádost o vstup a pobyt za účelem uplatňování práva na sloučení rodiny podá u příslušných orgánů dotyčného členského státu osoba usilující o sloučení rodiny, nebo rodinný příslušník nebo příslušníci.

[...]

5. Při posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí.“

8 Článek 10 odst. 3 směrnice 2003/86 stanoví:

„Je-li uprchlíkem nezletilé dítě bez doprovodu, členské státy:

a) povolí vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii, aniž se použijí podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a);

[...]“

9 Článek 13 odst. 1 a 2 této směrnice stanoví:

„1. Jakmile je žádosti o sloučení rodiny vyhověno, povolí dotyčný členský stát vstup rodinného příslušníka nebo příslušníků. V tom případě dotyčný členský stát usnadní získání požadovaných víz.

2. Dotyčný členský stát vydá rodinným příslušníkům první povolení k pobytu na dobu minimálně jednoho roku. Dobu platnosti tohoto povolení k pobytu lze prodloužit.“

10 Článek 15 uvedené směrnice stanoví:

„1. Nejpozději po pěti letech pobytu a za předpokladu, že rodinnému příslušníkovi nebylo uděleno povolení k pobytu z jiných důvodů, než je sloučení rodiny, mají manžel nebo nesezdaný partner a dítě, které dosáhlo plnoletosti, právo na samostatné povolení k pobytu, nezávislé na povolení k pobytu osoby usilující o sloučení rodiny, na základě podání žádosti, pokud se vyžaduje.

Členské státy mohou omezit udělení povolení k pobytu uvedené v prvním pododstavci manželovi nebo nesezdanému partnerovi v případech rozpadu rodinného vztahu.

2. Členské státy mohou vydat samostatné povolení k pobytu zletilým dětem a příbuzným v přímé vzestupné linii, na které se vztahuje čl. 4 odst. 2.

[...]

4. Podmínky týkající se udělení a doby trvání samostatných povolení k pobytu stanoví vnitrostátní právo.“

11 Článek 16 odst. 1 téže směrnice zní takto:

„Členské státy mohou zamítnout žádost o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny nebo popřípadě odejmout povolení k pobytu rodinným příslušníkům či zamítnout prodloužení jeho doby platnosti za těchto okolností:

a) pokud podmínky stanovené touto směrnicí nejsou nebo již nejsou splněny.

[...]

b) pokud osoba usilující o sloučení rodiny a její rodinní příslušníci nežijí nebo již nežijí ve skutečném manželském nebo rodinném vztahu;

[...]“

12 Článek 17 směrnice 2003/86 stanoví:

„Členské státy berou náležitě v úvahu povahu a pevnost rodinných vztahů dotyčné osoby a dobu trvání jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu v případě, že žádost zamítnou, odejmou povolení k pobytu či zamítnou prodloužení jeho doby platnosti nebo rozhodnou o navrácení osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejích rodinných příslušníků.“

Německé právo

13 Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zákon o pobytu, výdělečné činnosti a integraci cizinců na spolkovém území) ze dne 25. února 2008 (BGBl. 2008 I, s. 162), ve znění použitelném na spory v původním řízení (dále jen „AufenthG“), v § 6 odst. 3 stanoví:

„Pro dlouhodobé pobyty je nutné vízum pro německé území (vnitrostátní vízum), které se uděluje před vstupem. Udělení se řídí předpisy platnými pro časově omezené povolení k pobytu, modrou kartu EU, kartu povolení pro osobu převedenou v rámci společnosti (ICT), povolení k usazení a povolení k trvalému pobytu – EU. [...]“

14 Ustanovení § 25 tohoto zákona, nadepsané „Pobyt z humanitárních důvodů“, v odst. 2 stanoví:

„Cizinci se udělí časově omezené povolení k pobytu, pokud mu Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky) přiznal postavení uprchlíka ve smyslu § 3 odst. 1 Asylgesetz [azylový zákon] nebo doplňkovou ochranu ve smyslu § 4 odst. 1 azylového zákona. [...]“

15 Ustanovení § 36 AufenthG, nadepsané „Sloučení s rodiči a dalšími rodinnými příslušníky“, stanoví:

„(1) Odchylně od § 5 odst. 1 bodu 1 a § 29 odst. 1 bodu 2 se časově omezené povolení k pobytu vydá rodičům nezletilého cizince, který je držitelem časově omezeného povolení k pobytu podle

§ 23 odst. 4, § 25 odst. 1 nebo odst. 2 první věty první alternativy, povolení k usazení podle § 26 odst. 3 nebo povolení k usazení podle § 26 odst. 4, poté, co mu bylo uděleno časově omezené povolení k pobytu podle § 25 odst. 2 první věty druhé alternativy, pokud se na německém území nezdržuje ani jeden rodič, který je nositelem práva péče o nezletilou osobu.

(2) Dalším rodinným příslušníkům cizince lze za účelem sloučení rodiny udělit časově omezené povolení k pobytu, je-li to nezbytné k tomu, aby se zabránilo nepřiměřené tvrdosti. Na zletilé rodinné příslušníky se použije § 30 odst. 3 a § 31 obdobně, na nezletilé rodinné příslušníky § 34.“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

- 16 SW, jakož i BL a BC, syrští státní příslušníci, žádají o vydání vnitrostátního víza za účelem sloučení rodiny se svými syny, kterým bylo přiznáno právní postavení uprchlíka.
- 17 Syn SW, narozený dne 18. ledna 1999, a syn BL a BC, narozený dne 1. ledna 1999, přicestovali do Spolkové republiky Německo v roce 2015. V odpovědi na jejich žádosti o azyl podané dne 10. prosince 2015 a dne 5. října 2015 jim Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky dne 15. července 2016 a dne 10. prosince 2015 přiznal právní postavení uprchlíka. Dne 15. srpna 2016 a dne 26. května 2016 jim příslušný orgán pro cizince udělil časově omezené povolení k pobytu platné po dobu tří let.
- 18 Dne 4. října 2016 požádala SW a dne 9. listopadu 2016 požádali BL a BC na velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Bejrútu o vnitrostátní víza za účelem sloučení rodiny se svými syny pro sebe a pro další děti, které jsou sourozenci jejich synů žijících na německém území. Jak plyne z předkládacího rozhodnutí ve věci C-355/20, e-mailem ze dne 29. ledna 2016 již synové BL a BC u téhož velvyslanectví podali žádost o sloučení rodiny se svými rodiči. Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí ve věci C-355/20, elektronickou poštou ze dne 29. ledna 2016 již synové BL a BC předložili u téhož velvyslanectví žádost za účelem sloučení rodiny se svými rodiči.
- 19 Rozhodnutími ze dne 2. března 2017 a ze dne 28. března 2017 velvyslanectví tyto žádosti o víza zamítlo s odůvodněním, že syn SW nabyt v mezidobí, a sice dne 18. ledna 2017, zletilosti; také syn BL a BC nabyt zletilosti, a sice dne 1. ledna 2017.
- 20 Rozsudky ze dne 1. února 2019 a ze dne 30. ledna 2019 uložil Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně, Německo) Spolkové republice Německo, aby SW i BL a BC vydala vnitrostátní víza za účelem sloučení rodiny na základě § 6 odst. 3 druhé věty ve spojení s § 36 odst. 1 AufenthG, a to z důvodu, že jejich syny je třeba v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora, zejména s rozsudkem ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), považovat za nezletilé osoby.
- 21 Spolková republika Německo podala proti rozsudkům Verwaltungsgericht Berlin (správní soud v Berlíně) opravný prostředek „Revision“ k Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Německo), přičemž se dovolává porušení § 36 odst. 1 AufenthG. V podstatě tvrdí, že v souladu s judikaturou Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) nebyli syn SW a syn BL a BC ke dni rozhodnému z hlediska rozhodnutí posledního nalézacího soudu nezletilými uprchlíky. Podle jejího názoru není judikatura vyplývající z rozsudku ze dne 12. dubna 2018, A a S (C-550/16, EU:C:2018:248), na projednávaný případ přenositelná, jelikož ve věci, ve které byl uvedený rozsudek vydán, bylo konečné rozhodnutí přijato pouze, pokud jde o dodržení požadavku týkajícího se nezletilosti dotčeného uprchlíka, jak je uveden v čl. 10 odst. 3 písm. a)

směrnice 2003/86 ve spojení s jejím čl. 2 písm. f). Uvádí, že v dané věci nebylo rozhodnuto o tom, zda musí být rodičům uprchlíka, který nabytí zletilosti, uděleno vstupní a pobytové vízum, pokud na základě vnitrostátního práva nepožívají práva pobytu nezávisle na nezletilém uprchlíku a musí okamžitě opustit území dotčeného členského státu.

- 22 Podle předkládajícího soudu nemají SW ani BL a BC na základě vnitrostátního práva právo na vydání víza za účelem sloučení rodiny se svými syny.
- 23 Uvedený soud má zejména za to, že v projednávaném případě nejsou naplněny podmínky stanovené v § 36 odst. 1 AufenthG. Podle ustálené judikatury Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) mají totiž rodiče nezletilého uprchlíka na základě tohoto ustanovení právo na sloučení rodiny s tímto uprchlíkem pouze tehdy, je-li dítě v době, kdy bylo přijímáno správní rozhodnutí nebo rozhodnutí nalézacího soudu o žádosti o sloučení rodiny, ještě nezletilou osobou. V tomto bodu se podle předkládajícího soudu sloučení rodiny rodičů liší od sloučení rodiny dětí, které není časově omezeno, neboť časově omezené povolení k pobytu vydané dítěti se s nabytím zletilosti dítěte mění na samostatné právo pobytu, nezávislé na sloučení rodiny. Rodičům nezletilého uprchlíka, kteří se těšili sloučení rodiny s tímto uprchlíkem, německé právo naopak takové samostatné právo pobytu v okamžiku nabytí zletilosti dotčeného dítěte nepřiznává, jelikož vnitrostátní zákonodárce nevyužil fakultativního oprávnění stanoveného za tímto účelem v čl. 15 odst. 2 směrnice 2003/86.
- 24 Předkládající soud si mimoto klade otázku, podle jakých kritérií musí posoudit, zda je naplněn požadavek existence skutečného rodinného vztahu, kterým čl. 16 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice podmiňuje právo na sloučení rodiny.
- 25 Za těchto okolností se Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky, které jsou ve věcech C-273/20 a C-355/20 formulovány totožně:

„1 a) Může být v případě sloučení rodiny s nezletilým uprchlíkem bez doprovodu ve smyslu čl. 10 odst. 3 písm. a) a čl. 2 písm. f) [směrnice 2003/86] trvání nezletilosti uvedeného uprchlíka ‚podmínkou‘ ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. a) [této směrnice]? Je s výše uvedenými ustanoveními slučitelná právní úprava členského státu, která rodičům, kteří se těšili sloučení rodiny s nezletilým uprchlíkem bez doprovodu ve smyslu čl. 2 písm. f) směrnice 2003/86, přiznává (odvozené) právo pobytu v členském státu pouze po dobu, po kterou je uprchlík skutečně stále nezletilou osobou?

b) Bude-li na první otázku písm. a) odpovězeno kladně: musí být ustanovení čl. 16 odst. 1 písm. a) ve spojení s ustanovením čl. 10 odst. 3 písm. a) a ustanovením čl. 2 písm. f) směrnice 2003/86 vykládána v tom smyslu, že členskému státu, jehož právní předpisy omezují (odvozené) právo pobytu rodičů na dobu nezletilosti dítěte, umožňují zamítnout žádost o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny podanou rodiči dosud pobývajícími ve třetí zemi, pokud uprchlík dříve, než bylo v rámci správního nebo soudního řízení přijato konečné rozhodnutí o žádosti podané ve lhůtě tří měsíců po přiznání právního postavení uprchlíka, nabytí zletilosti?

2) V případě, že by na první otázku bylo odpovězeno, že sloučení rodiny nelze zamítnout:

Jaké podmínky musí být kladeny na existenci skutečných rodinných vazeb ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86 v případě sloučení rodiny rodičů a uprchlíka, který před přijetím rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny nabyt zletilosti? Konkrétně:

- a) Postačuje za tímto účelem, že se jedná o nejbližší příbuzné v přímé vzestupné linii [(čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86)], nebo je nezbytná i existence skutečného rodinného vztahu?
- b) Je-li vyžadována i existence skutečného rodinného vztahu:

Jaká musí být jeho intenzita? Postačují za tímto účelem například příležitostné nebo pravidelné návštěvy, je nezbytné soužití ve společné domácnosti, nebo se mimoto vyžaduje takový způsob soužití, v němž jsou jeho členové na sobě vzájemně závislí?

- c) Vyžaduje sloučení rodiny rodičů, kteří ještě pobývají ve třetí zemi a podali žádost o sloučení rodiny s dítětem, kterému bylo přiznáno právní postavení uprchlíka a které mezitím nabylo zletilosti, prognózu, že rodinný vztah bude po vstupu na území v členském státě (znovu)navázán v rozsahu vyžadovaném v souladu s druhou otázkou písm. b)?“

Řízení před Soudním dvorem

- 26 Rozhodnutím ze dne 3. srpna 2020 se předseda Soudního dvora dotázal předkládajícího soudu ve věci C-273/20, zda si s ohledem na rozsudek ze dne 16. července 2020, *État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě)* (C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577), přeje setrvat na své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Rozhodnutím ze dne 20. srpna 2020, došlým kanceláři Soudního dvora dne 27. srpna 2020, informoval uvedený soud Soudní dvůr, že si přeje na této žádosti setrvat, neboť má za to, že uvedený rozsudek dostatečně neodpovídá na otázky vyvstávající v projednávané věci, a upřesnil, že jeho stanovisko platí i ve vztahu k žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené ve věci C-355/20.
- 27 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 10. září 2020 byly věci C-273/20 a C-355/20 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení i rozsudku.

K předběžným otázkám

K první otázce

- 28 Podstatou první části první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 16 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě sloučení rodiny rodičů a nezletilého uprchlíka bez doprovodu na základě čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice ve spojení s jejím čl. 2 písm. f) představuje to, aby byl uprchlík ke dni rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny podané rodičem osoby usilující o sloučení rodiny ještě nezletilou osobou, „podmínku“ ve smyslu tohoto čl. 16 odst. 1 písm. a), jejíž nenaplnění umožňuje členským státům takovou žádost zamítnout. Tento soud se dotazuje i na to, zda tato ustanovení musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, na jejímž základě v takovém případě právo pobytu dotyčných rodičů zaniká, jakmile dítě nabude zletilosti.
- 29 V tomto ohledu je důležité bez dalšího uvést, že jak bylo připomenuto v bodech 17 až 19 tohoto rozsudku, dne 15. července 2016 a dne 10. prosince 2015 přiznaly německé orgány synovi SW i synovi BL a BC právní postavení uprchlíka. Dne 4. října 2016, tedy ve lhůtě tří měsíců od

příznání postavení uprchlíka svému dítěti, požádala SW o vnitrostátní vízum za účelem sloučení rodiny se svým synem, přičemž tento syn byl ještě nezletilou osobou. Stejně tak, pokud jde o BL a BC, ač jejich žádost o vnitrostátní vízum byla podána až dne 9. listopadu 2016, podle vysvětlení předkládajícího soudu byla žádost o sloučení rodiny podána jejich syny již dne 29. ledna 2016, tedy ve lhůtě tří měsíců od příznání postavení uprchlíka jejich nezletilému synovi. Teprve rozhodnutími ze dne 2. března 2017 a ze dne 28. března 2017 byly tyto žádosti zamítnuty, a to z důvodu, že syn SW i syn BL a BC mezitím, v prvním případě dne 18. ledna 2017 a v druhém případě dne 1. ledna 2017, nabyli zletilosti.

- 30 Za účelem odpovědi na první část první otázky je třeba připomenout, že cílem směrnice 2003/86 je podle jejího článku 1 stanovit podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států.
- 31 V tomto ohledu z bodu 8 odůvodnění této směrnice vyplývá, že pro uplatňování práva na sloučení rodiny stanoví uprchlíkům příznivější podmínky, jelikož jejich situaci je třeba věnovat zvláštní pozornost s ohledem na důvody, které je přinutily uprchnout z jejich země a brání jim vést v jejich zemi normální rodinný život.
- 32 Jedna z těchto příznivějších podmínek se týká sloučení rodiny uprchlíka a nejbližších příbuzných v přímé vzestupné linii. Jak totiž již Soudní dvůr konstatoval, zatímco podle čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/86 je možnost takového sloučení v zásadě ponechána na uvážení každého členského státu a podléhá zejména podmínce, že nejbližší příbuzní v přímé vzestupné linii jsou závislí na osobě usilující o sloučení rodiny a nepožívají nezbytnou podporu rodiny v zemi původu, čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice stanoví pro nezletilé uprchlíky bez doprovodu jako výjimku z této zásady právo na takové sloučení, které nepodléhá prostoru pro uvážení ze strany členských států ani podmínkám uvedeným v tomto čl. 4 odst. 2 písm. a) (rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S, C-550/16, EU:C:2018:248, body 33 a 34).
- 33 V tomto ohledu je pojem „nezletilá osoba bez doprovodu“, který je v rámci směrnice 2003/86 použit pouze v tomto čl. 10 odst. 3 písm. a), definován v čl. 2 větě 1 a odst. 2 písm. f) této směrnice. Toto ustanovení sice uvádí, že „nezletilými osobami bez doprovodu“ se rozumí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, kteří jsou zejména mladší 18 let, neupřesňuje však okamžik, na který je třeba odkazovat při posuzování, zda je tato podmínka naplněna, ani v této věci neodkazuje na právo členských států, přičemž Soudní dvůr za těchto okolností již rozhodl, že členským státům nelze ponechat žádný rozhodovací prostor, pokud jde o určení okamžiku, na který je třeba odkázat při posouzení věku nezletilého uprchlíka bez doprovodu ve smyslu čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. dubna 2018, A a S, C-550/16, EU:C:2018:248, body 39 až 45).
- 34 Mimoto je třeba připomenout, že v souladu s požadavky jak jednotného použití unijního práva, tak zásady rovnosti musí být ustanovení tohoto práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Evropské unii, přičemž tento výklad je třeba provést s přihlédnutím zejména ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou [rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě), C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, body 29 a 30 a citovaná judikatura].

- 35 V tomto ohledu je třeba připomenout, že cílem sledovaným směrnicí 2003/86 je usnadnit sloučení rodiny a dále poskytnout ochranu státním příslušníkům třetích zemí a zejména nezletilým osobám [rozsudek ze dne 16. července 2020, *État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě)*, C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 25 a citovaná judikatura].
- 36 Mimoto na základě čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) platí, že členské státy při uplatňování unijního práva respektují práva, dodržují zásady stanovené Listinou a podporují jejich uplatňování v souladu se svými pravomocemi, při zachování mezí pravomocí, které jsou Unii svěřeny ve Smlouvách.
- 37 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou členské státy, a zejména jejich soudní orgány nejenže musí vykládat své vnitrostátní právo v souladu s unijním právem, ale musí rovněž dbát na to, aby se neopíraly o výklad znění předpisu sekundárního práva, který koliduje se základními právy chráněnými právním řádem Unie [rozsudek ze dne 16. července 2020, *État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě)*, C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 33 a citovaná judikatura].
- 38 Konkrétně článek 7 Listiny uznává právo na respektování soukromého a rodinného života. Tento článek 7 musí být v souladu s ustálenou judikaturou vykládán ve spojení s povinností brát v úvahu nejlepší zájmy dítěte, uznanou v čl. 24 odst. 2 Listiny, a při zohlednění nezbytnosti, aby dítě pravidelně udržovalo osobní vztahy s oběma rodiči, vyjádřené v čl. 24 odst. 3 Listiny [rozsudek ze dne 16. července 2020, *État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě)*, C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 34 a citovaná judikatura].
- 39 Z toho plyne, že ustanovení směrnice 2003/86 musí být vykládána a uplatňována ve světle článku 7 a čl. 24 odst. 2 a 3 Listiny, jak ostatně vyplývá ze znění bodu 2 odůvodnění a čl. 5 odst. 5 této směrnice, které ukládají členským státům povinnost posuzovat žádosti o sloučení rodiny v zájmu dotyčných dětí a s cílem podporovat rodinný život [rozsudek ze dne 16. července 2020, *État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě)*, C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 35 a citovaná judikatura].
- 40 V projednávaném případě z žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce plyne, že německé právo vyžaduje, aby nezletilý uprchlík bez doprovodu byl mladší 18 let nejen ke dni, kdy nejbližší příbuzný v přímé vzestupné linii podá žádost o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny, nýbrž i ke dni, kdy o takové žádosti rozhodnou příslušné vnitrostátní orgány nebo vnitrostátní soudy, které jsou případně do věci zapojeny.
- 41 Soudní dvůr přitom již rozhodl, že čl. 2 návěti a písm. f) směrnice 2003/86, vykládaný ve spojení s čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že jako „nezletilá osoba“ ve smyslu tohoto ustanovení musí být kvalifikován státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jež byla mladší 18 let v okamžiku vstupu na území členského státu a podání žádosti o azyl v tomto státě, která však v průběhu azylového řízení dosáhla plnoletosti a následně jí bylo přiznáno postavení uprchlíka (rozsudek ze dne 12. dubna 2018, *A a S*, C-550/16, EU:C:2018:248, bod 64).
- 42 V této souvislosti je třeba zaprvé konstatovat, že v souladu s ustálenou judikaturou zvolení data, kdy příslušný orgán dotyčného členského státu rozhodne o žádosti o vstup a pobyt na území tohoto státu za účelem sloučení rodiny, jako data, které je třeba vzít v úvahu za účelem posouzení věku žadatele nebo případně osoby usilující o sloučení rodiny pro účely použití čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86, by nebylo v souladu ani s cíli sledovanými touto směrnicí, ani

s požadavky plynoucími z článku 7 Listiny, týkajícího se respektování rodinného života, a z čl. 24 odst. 2 Listiny, neboť posledně uvedené ustanovení vyžaduje, aby při všech činnostech týkajících se dětí, zejména při činnostech, jež členské státy uskutečňují při uplatňování uvedené směrnice, byl prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte [obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě), C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 36].

- 43 Příslušné vnitrostátní správní a soudní orgány by totiž nebyly motivovány k tomu, aby přednostně a dostatečně rychle vyřizovaly žádosti nezletilých osob tak, aby byla zohledněna jejich zranitelnost, a mohly by tak jednat způsobem, který by ohrožoval právo na rodinný život jak rodiče s jeho nezletilým dítětem, tak tohoto nezletilého dítěte s jeho rodinným příslušníkem [obdobně viz rozsudek ze dne 9. září 2021, Bundesrepublik Deutschland (Rodinný příslušník), C-768/19, EU:C:2021:709, bod 40 a citovaná judikatura].
- 44 Takový výklad by zadruhé neumožňoval zaručit v souladu se zásadami rovného zacházení a právní jistoty ani stejné a předvídatelné zacházení se všemi žadateli, kteří se chronologicky nacházejí ve stejné situaci, jelikož úspěch žádosti o sloučení rodiny by závisel hlavně na okolnostech přičitatelných vnitrostátním správním nebo soudním orgánům, zejména na tom, jak rychle je žádost vyřizována nebo je rozhodnuto o žalobě podané proti rozhodnutí o zamítnutí takové žádosti, a nikoli na okolnostech přičitatelných žadateli [obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě), C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 42 a citovaná judikatura].
- 45 Kromě toho by uvedený výklad v rozsahu, v němž by měl za následek, že by právo na sloučení rodiny záviselo na nahodilých a nepředvídatelných okolnostech, které jsou zcela přičitatelné příslušným vnitrostátním správním a soudním orgánům dotyčného členského státu, mohl vést k významným rozdílům při vyřizování žádostí o sloučení rodiny mezi členskými státy i v rámci jediného členského státu [obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě), C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 43].
- 46 Za těchto okolností je třeba mít za to, že v případě sloučení rodiny rodičů s nezletilým uprchlíkem bez doprovodu ve smyslu čl. 10 odst. 3 písm. a) směrnice 2003/86 ve spojení s čl. 2 písm. f) této směrnice není den rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt pro účely sloučení rodiny podané rodiči osoby usilující o sloučení rodiny pro posouzení nezletilosti dotčeného uprchlíka rozhodný.
- 47 V důsledku toho skutečnost, že tento uprchlík je k tomuto dni stále nezletilou osobou, nemůže představovat „podmínku“ ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. a) této směrnice, jejíž nenaplnění umožňuje členským státům, aby takovou žádost zamítly, neboť jinak by byl popřen výklad čl. 2 návětí a písm. f) směrnice 2003/86 ve spojení s čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice provedený Soudním dvorem, připomenutý v bodě 41.
- 48 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak již Soudní dvůr rozhodl, věk žadatele nebo případně osoby usilující o sloučení rodiny nelze považovat za hmotněprávní podmínku pro výkon práva na sloučení rodiny ve smyslu bodu 6 odůvodnění a článku 1 směrnice 2003/86, stejně jako podmínky stanovené zejména v kapitole IV této směrnice, které jsou uvedeny v čl. 16 odst. 1 písm. a) této směrnice. Na rozdíl od posledně uvedených je totiž podmínka věku podmínkou samotné přípustnosti žádosti o sloučení rodiny, jejíž vývoj je jistý a předvídatelný, a kterou tedy lze posuzovat pouze v den podání této žádosti [obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2020, État belge (Sloučení rodiny – Nezletilé dítě), C-133/19, C-136/19 a C-137/19, EU:C:2020:577, bod 46].

- 49 Z toho plyne, že čl. 16 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/86 brání vnitrostátní právní úpravě, která v případě sloučení rodiny rodičů a nezletilého uprchlíka bez doprovodu na základě čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice ve spojení s čl. 2 písm. f) této směrnice vyžaduje, aby byl tento uprchlík ke dni rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt pro účely sloučení rodiny podané rodiči osoby usilující o sloučení rodiny ještě nezletilou osobou.
- 50 Pokud jde o otázku, zda je přípustné omezit právo pobytu dotyčných rodičů na dobu, po kterou trvá nezletilost osoby usilující o sloučení rodiny, je třeba uvést, že v souladu s čl. 13 odst. 2 směrnice 2003/86 ve spojení s čl. 13 odst. 1 této směrnice jsou členské státy, jakmile je žádosti o sloučení rodiny vyhověno, povinny vydat rodinným příslušníkům první povolení k pobytu na dobu minimálně jednoho roku.
- 51 Z tohoto ustanovení plyne, že i v případě, že o sloučení rodiny požádali rodiče nezletilého uprchlíka, který mezitím nabyl zletilosti, musí být těmto rodičům vydáno, je-li jejich žádosti vyhověno, povolení k pobytu platné po dobu nejméně jednoho roku, a skutečnost, že dítě požívající postavení uprchlíka dosáhne zletilosti, nesmí vést ke zkrácení doby platnosti takového povolení k pobytu [obdobně viz rozsudek ze dne 9. září 2021, Bundesrepublik Deutschland (Rodinný příslušník), C-768/19, EU:C:2021:709, bod 63]. Za takových okolností je tedy v rozporu s uvedeným ustanovením přiznat rodičům právo pobytu pouze po dobu, kdy je toto dítě skutečně nezletilou osobou.
- 52 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první část první otázky odpovědět tak, že čl. 16 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě sloučení rodiny rodičů s nezletilým uprchlíkem bez doprovodu podle čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice ve spojení s jejím čl. 2 písm. f) nepředstavuje okolnost, že tento uprchlík je ke dni přijetí rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny, kterou podali rodiče osoby usilující o sloučení rodiny, ještě nezletilou osobou, „podmínku“ ve smyslu tohoto čl. 16 odst. 1 písm. a), jejíž nenaplnění umožňuje členským státům takovou žádost zamítnout. Tato ustanovení, vykládaná ve světle čl. 13 odst. 2 uvedené směrnice, musí být kromě toho vykládaná v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž v takovém případě platí, že právo pobytu dotyčných rodičů zaniká, jakmile dítě nabude zletilosti.
- 53 S ohledem na odpověď na první část první otázky není třeba odpovídat na druhou část této otázky, jelikož ta byla předkládajícím soudem předložena pouze pro případ kladné odpovědi na první část uvedené otázky.

K druhé otázce

- 54 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, jaké podmínky musí být splněny pro učinění závěru, že existuje skutečný rodinný vztah ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86 v případě sloučení rodiny rodiče a nezletilého dítěte, kterému bylo přiznáno postavení uprchlíka, nabude-li toto dítě zletilosti před přijetím rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny podané tímto rodičem.
- 55 Konkrétně žádá předkládající soud Soudní dvůr o upřesnění, zda za tímto účelem postačuje nejblížejší příbuzenství v přímé vzestupné linii, nebo zda je nutný i skutečný rodinný vztah, a pokud ano, jaká musí být jeho intenzita. Uvedený soud se dotazuje rovněž na to, zda sloučení rodiny vyžaduje, aby po vstupu rodiče na území dotyčného členského státu v tomto členském státě znovu navázal rodinný vztah.

- 56 V tomto ohledu je důležité připomenout, že čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86 umožňuje členským státům zamítnout žádost o sloučení rodiny, odejmout povolení k pobytu vydané z tohoto titulu nebo zamítnout prodloužení jeho doby platnosti, pokud osoba usilující o sloučení rodiny a její rodinní příslušníci nežijí nebo již nežijí ve skutečném manželském nebo rodinném vztahu. Toto ustanovení však nestanoví kritéria umožňující posoudit existenci takových skutečných rodinných vazeb ani nestanoví žádný zvláštní požadavek, pokud jde o intenzitu dotyčných rodinných vztahů. V tomto bodě mimoto neodkazuje ani na právo členských států.
- 57 Jak bylo připomenuto v bodě 34 tohoto rozsudku, v souladu s požadavky jak jednotného použití unijního práva, tak zásady rovnosti musí být ustanovení tohoto práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba provést s přihlédnutím zejména ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou.
- 58 Je přitom třeba uvést, že směrnice 2003/86 má v souladu s bodem 6 svého odůvodnění prostřednictvím sloučení rodiny zajistit ochranu rodiny a založení nebo zachování rodinného života. Mimoto je v souladu s bodem 4 odůvodnění této směrnice sloučení rodiny nezbytným prostředkem k umožnění rodinného života a napomáhá k vytvoření sociálně kulturní stability.
- 59 Kromě toho, jak bylo připomenuto v bodě 39 tohoto rozsudku, opatření týkající se sloučení rodiny, včetně opatření stanovených v článku 16 této směrnice, musí dodržovat základní práva, zejména právo na respektování soukromého a rodinného života zaručené článkem 7 a článkem 24 odst. 2 a 3 Listiny, což jsou ustanovení, která členským státům ukládají, aby žádosti o sloučení rodiny zkoumaly v zájmu dotyčných dětí a za účelem podpory rodinného života.
- 60 Rovněž je třeba připomenout, že podle bodu 8 odůvodnění směrnice 2003/86 je třeba věnovat zvláštní pozornost situaci uprchlíků, které různé důvody přinutily uprchnout z jejich země a které jim brání vést v jejich zemi normální rodinný život. Proto tato směrnice stanoví ve vztahu k uprchlíkům a jejich nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii příznivější podmínky pro uplatňování jejich práva na sloučení rodiny.
- 61 A konečně pro posouzení podmínek, které jsou nutné k učinění závěru, že existuje skutečný rodinný vztah ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86, je zapotřebí provést posouzení každého jednotlivého případu, jak ostatně plyne z článku 17 této směrnice, a to za pomoci všech faktorů relevantních pro každý případ a ve světle cílů sledovaných uvedenou směrnicí.
- 62 Za tímto účelem není samotné nejbližší příbuzenství v přímé vzestupné linii dostačující pro doložení skutečného rodinného vztahu. I když relevantní ustanovení směrnice 2003/86 a Listiny chrání právo na rodinný život a podporují jeho zachování, ponechávají potud, pokud dotčené osoby nadále žijí ve skutečném rodinném vztahu, v zásadě na nositelích tohoto práva, aby rozhodli o podmínkách, za jakých chtějí vést rodinný život, a zejména nestanoví žádný požadavek, pokud jde o intenzitu jejich rodinného vztahu [obdobně viz rozsudek ze dne 9. září 2021, Bundesrepublik Deutschland (Rodinný příslušník), C-768/19, EU:C:2021:709, bod 58].
- 63 V projednávané věci je zaprvé nesporné, že dítě SW i dítě BL a BC byly v době, kdy byly nuceny opustit svou zemi původu, stále nezletilými osobami, a tudíž společně tvořily jádro rodiny ve smyslu bodu 9 odůvodnění směrnice 2003/86, na které by se podle téhož bodu odůvodnění mělo

v každém případě sloučení rodiny vztahovat. S výhradou ověření předkládajícím soudem přitom podle všeho nic nenaznačuje tomu, že by dotyčné osoby v období před útekem svých dětí nežily ve skutečném rodinném vztahu.

- 64 Zadruhé je třeba zohlednit to, že v projednávaném případě SW i BL a BC a jejich děti nemohli po dobu svého odloučení, k němuž došlo zejména z důvodu zvláštní situace jejich dítěte coby uprchlíka, žít ve skutečném rodinném vztahu, tudíž tato okolnost sama o sobě nemůže odůvodnit konstatování neexistence skutečného rodinného vztahu ve smyslu čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86. Kromě toho nelze mít ani za to, že veškeré rodinné vztahy mezi rodičem a jeho dítětem zanikají okamžitě s tím, jak nezletilé dítě nabude zletilosti.
- 65 Přesto existence skutečného rodinného vztahu předpokládá prokázání existence skutečné rodinné vazby nebo vůle k založení nebo k zachování takové vazby.
- 66 Skutečnost, že dotčené osoby mají v úmyslu, pokud je to možné, se příležitostně navštěvovat a udržovat pravidelné kontakty jakékoli povahy, a to zejména s ohledem na věcné okolnosti charakterizující situaci dotyčných osob, včetně věku dítěte, může postačovat k závěru, že tyto osoby znovu budují osobní a citové vazby, a pro doložení existence skutečného rodinného vztahu.
- 67 Mimoto, jak Soudní dvůr rovněž rozhodl, nelze vyžadovat ani to, aby se dítě usilující o sloučení rodiny a jeho rodič navzájem finančně podporovali, jelikož je pravděpodobné, že k tomu nemají hmotné prostředky [obdobně viz rozsudek ze dne 1. srpna 2022, Bundesrepublik Deutschland (Sloučení rodiny dítěte, které nabylo zletilosti), C-279/20, EU:C:2022:618, bod 68].
- 68 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět, že čl. 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě sloučení rodiny rodiče a nezletilého dítěte, kterému bylo přiznáno právní postavení uprchlíka, když toto dítě nabylo zletilosti před přijetím rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny podané tímto rodičem, není samotné nejbližší příbuzenství v přímé vzestupné linii postačující pro učinění závěru, že existuje skutečný rodinný vztah ve smyslu tohoto ustanovení. K tomu, aby se na dotyčného rodiče mohlo vztahovat sloučení rodiny, není ovšem nutné, aby dítě usilující o sloučení rodiny a dotyčný rodič žili ve společné domácnosti nebo bydleli pod jednou střechou. Příležitostné návštěvy, jsou-li možné, a pravidelné kontakty všeho druhu mohou být postačující pro učinění závěru, že tyto osoby znovu budují osobní a citové vazby, a pro doložení existence skutečného rodinného vztahu. Rovněž nelze požadovat, aby se dítě usilující o sloučení rodiny a jeho rodič navzájem finančně podporovali.

K nákladům řízení

- 69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný předkládající soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto

- 1) Článek 16 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny musí být vykládán v tom smyslu, že v případě sloučení rodiny rodičů s nezletilým uprchlíkem bez doprovodu podle čl. 10 odst. 3 písm. a) této směrnice ve spojení s jejím čl. 2 písm. f) nepředstavuje okolnost, že tento uprchlík je ke dni přijetí rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny, kterou podali rodiče osoby usilující o sloučení rodiny, ještě nezletilou osobou, „podmínku“ ve smyslu tohoto čl. 16 odst. 1 písm. a), jejíž nenaplnění umožňuje členským státům takovou žádost zamítnout. Tato ustanovení, vykládaná ve světle čl. 13 odst. 2 uvedené směrnice, musí být kromě toho vykládaná v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž v takovém případě platí, že právo pobytu dotyčných rodičů zaniká, jakmile dítě nabude zletilosti.
- 2) Článek 16 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/86 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě sloučení rodiny rodiče a nezletilého dítěte, kterému bylo přiznáno právní postavení uprchlíka, když toto dítě nabylo zletilosti před přijetím rozhodnutí o žádosti o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny podané tímto rodičem, není samotné nejbližší příbuzenství v přímé vzestupné linii postačující pro učinění závěru, že existuje skutečný rodinný vztah ve smyslu tohoto ustanovení. K tomu, aby se na dotyčného rodiče mohlo vztahovat sloučení rodiny, není ovšem nutné, aby dítě usilující o sloučení rodiny a dotyčný rodič žili ve společné domácnosti nebo bydleli pod jednou střechou. Příležitostné návštěvy, jsou-li možné, a pravidelné kontakty všeho druhu mohou být postačující pro učinění závěru, že tyto osoby znovu budují osobní a citové vazby, a pro doložení existence skutečného rodinného vztahu. Rovněž nelze požadovat, aby se dítě usilující o sloučení rodiny a jeho rodič navzájem finančně podporovali.

Podpisy.